

ส่วนที่ ๑

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกฎหมาย กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ โทร. ๐ ๒๕๖๗ ๓๓๕๙-๖๐ ภายใน ๕๔๔

ที่ ยธ ๐๗๐๓.๑/ ๑๔๐๐

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องขัง

เรียน ผู้อำนวยการกองทัณฑปฏิบัติ

ตามหนังสือกองทัณฑปฏิบัติ ส่วนที่ ๑๓ ที่ ยธ ๐๗๐๓.๑/๒๗๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑
ขอหารือว่า หากให้เรือนจำหรือทัณฑสถานมีหนังสือแจ้งไปยังสถานีตำรวจผู้ขออายัดว่า ยังมีความต้องการตัว
ผู้ต้องขังดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร และให้แจ้งด้วยว่า หากไม่ตอบกลับภายใน ๙๐ วัน จะถือว่าสถานีตำรวจผู้ขออายัดนั้น
ไม่ต้องการตัวผู้ต้องขังหรือเป็นการถอนอายัดดังกล่าวแล้ว ซึ่งกรณีนี้จะมีผลทางกฎหมายสามารถดำเนินการ
ได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กองกฎหมายพิจารณาแล้วขอเรียน ดังนี้

๑. การอายัดตัวผู้ต้องขัง คือ กรณีพนักงานสอบสวนแจ้งให้เรือนจำ หรือทัณฑสถานทราบ
ผู้ต้องขังที่จะปล่อยตัวพ้นโทษนั้น เป็นผู้ต้องหาในอีกคดีหนึ่ง ซึ่งพนักงานสอบสวนต้องการตัวไปดำเนินการต่อ
ตามกฎหมาย ภายหลังปล่อยตัวพ้นโทษ เพราะฉะนั้น กรณีให้เรือนจำหรือทัณฑสถานสอบถามไปยังพนักงาน
สอบสวนผู้ขออายัดนั้น จึงเป็นการประสานงานระหว่างหน่วยงาน จึงสามารถดำเนินการได้

๒. สำหรับข้อหารือในประเด็นว่า หากไม่ตอบกลับ ภายใน ๙๐ วัน จะถือว่าไม่ต้องการตัวหรือ
เป็นการถอนอายัดนั้น ขอเรียนว่า กรมราชทัณฑ์ได้เคยมีหนังสือ ที่ ยธ ๐๗๑๑/๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๖
วางแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวแล้ว โดยมีสาระสำคัญ ให้เรือนจำหรือทัณฑสถานได้กำชับเจ้าหน้าที่
คอยตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับผู้ต้องขังอายัดที่ใกล้กำหนดพ้นโทษหรือที่เข้าข่ายการพักการลงโทษหรือ
ลดวันต้องโทษจำคุก หรือเมื่อเรือนจำหรือทัณฑสถานรับเอกสารหนังสือร้องขออายัด ว่ามีหมายจับของศาลแล้ว
หรือไม่ หากพบว่าพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีที่ขออายัดไว้ยังไม่ได้ส่งหมายจับมา ให้เรือนจำหรือทัณฑสถาน
ทำหนังสือสอบถามไปยังหัวหน้าสถานีตำรวจที่ขออายัดตัวผู้ต้องขังว่ายังต้องการตัวเพื่อนำไปดำเนินคดีต่อไปอีก
หรือไม่ ถ้ายังต้องการก็ให้รับนำส่งหมายจับมาให้เรือนจำโดยด่วน ภายในเวลาที่เรือนจำกำหนด หรือถ้าหาก
ไม่ต้องการตัวแล้วก็ขอให้แจ้งถอนการอายัดตัว หากถึงกำหนดวันปล่อยตัวพ้นโทษแล้ว สถานีตำรวจที่ขออายัด
ตัวยังไม่ได้ส่งหมายจับหรือแจ้งผลใด ๆ ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะอายัดตัวอีกต่อไป กรณีนี้เรือนจำหรือทัณฑสถาน
ต้องปล่อยตัวผู้ต้องขังนั้นไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดังนั้น การประสานให้พนักงานสอบสวนแจ้งเรือนจำหรือทัณฑสถาน ภายใน ๙๐ วัน
เพื่อพิจารณาว่าจะประสงค์จะอายัดตัวผู้ต้องขังต่อไปหรือไม่ สามารถดำเนินการได้ แต่หากล่วงเลยเวลาที่เรือนจำ
หรือทัณฑสถานกำหนด ๙๐ วัน ดังกล่าวแล้ว จะถือว่าพนักงานสอบสวนไม่ประสงค์จะอายัดตัวผู้ต้องขัง
ต่อไปอีกนั้น ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องขังที่มีหมายจับเป็นไปตามความประสงค์ของ
พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามหมายของศาล ซึ่งศาลจะเป็นผู้พิจารณาสั่งเพิกถอนหมายจับหรือความผิดอาญา
ตามหมายจับนั้นขาดอายุความ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๘ ประกอบ
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

๑๕

(นายไพฑูรย์ มงคลหัตถ์)

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

ได้รับต้นฉบับแล้ว
ขอ
๑๕/๙/๖๑
๑๕/๙/๖๑

๑๕/๙/๖๑
๑๕/๙/๖๑
๑๕/๙/๖๑
๑๕/๙/๖๑

ที่ขธ 0711/ 554

กรมราชทัณฑ์

222 ถนนนันทบุรี 1 ตำบลสวนใหญ่
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

14

มีนาคม 2546

เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมีอาชัค

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานกักขังและสถานกักกัน

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 กำหนดให้การจับและคุมขังบุคคลใดในคดีอาญา จะต้องมีการสั่งหรือหมายของศาล เว้นแต่มีเหตุให้จับกุมคุมขังไว้ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เรือนจำกลางคลองเปรมและเรือนจำพิเศษธนบุรีจึงได้หารือมายังกรมราชทัณฑ์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมีอาชัค ที่พนักงานสอบสวนมิได้ส่งหมายจับของศาลมาประกอบการขออายัดตัวว่า หากผู้ต้องขังถึงแก่กรรมไปแล้ว เรือนจำจะสามารถกักตัวผู้ต้องขังไว้รอเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีมารับไปควบคุมตัวได้หรือไม่ หรือหากเจ้าหน้าที่ตำรวจเจ้าของคดีไม่มาติดต่อหรือประสานขอรับตัวในวันปล่อยตัว เรือนจำจะสามารถปล่อยตัวไปได้หรือไม่เพียงใด

กรมราชทัณฑ์ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่าเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนเกี่ยวกับการจับกุมคุมขังบุคคลใดจะต้องมีการสั่งหรือหมายของศาล ฉะนั้น เมื่อผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในความควบคุมของเรือนจำและทัณฑสถานใด ได้ถูกจำคุกมาครบกำหนดโทษ หรือศาลได้มีการสั่งหรือมีหมายให้ปล่อยตัวแล้ว เรือนจำและทัณฑสถานก็ต้องรีบดำเนินการปล่อยตัวผู้นั้นไปทันที ไม่สามารถที่จะกักตัวผู้ต้องขังไว้ได้อีก สำหรับรายที่ทางตำรวจได้มีหนังสือขออายัดตัวมาพร้อมกับหมายจับของศาลแล้ว เรือนจำหรือทัณฑสถานจึงจะสามารถส่งตัวผู้ต้องขังดังกล่าวให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มารับตัวไปดำเนินคดีต่อไปได้

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีอาชัคเป็นไปโดยถูกต้อง ไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จึงให้เรือนจำและทัณฑสถานได้กำชับเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับผู้ต้องขังอาชัคที่ใกล้กำหนดพ้นโทษหรือที่เข้าข่ายการพักการลงโทษหรือพ้นโทษ

/ต้องโทษ...

อย่างไรก็ตาม สำหรับการออกบัตรตัวนักโทษชาวต่างประเทศที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรับตัวไป
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองเพื่อส่งตัวออกนอกราชอาณาจักรภายหลังปล่อยตัวพ้นโทษแล้ว
กรณีดังกล่าวจะไม่มีหมายจับประกอบคำขอออกตัว ดังนั้น เมื่อจะต้องปล่อยตัวนักโทษซึ่งเป็นคนต่างด้าว
ให้เรือนจำ/ทัณฑสถานประสานงานกับสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่เรือนจำ/ทัณฑสถานตั้งอยู่ หรือสถานีตำรวจ
ที่มีหนังสือขอออกตัวไว้หรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มารับตัวนักโทษ
ชาวต่างด้าวดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติโดย
เคร่งครัดต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายขวัณชัย วศวงศ์)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองนิติการ

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ

โทร. 0 2967 3360

โทรสาร 0 2967 3360

13 म.प. 2546

อ. ยศ ๖.53

[Handwritten notes:]

Pt
for
BK

} Quesada

LCC

ที่ ยธ 0711/ 2064

ถึง เรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักกัน และสถานกักขัง

ตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ 0711/557 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546 เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
มีอาชญากรรม ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีอาชญากรรม เพื่อมิให้เป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล
ตามรัฐธรรมนูญ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ตร 0004.6/9611 ลงวันที่ 16
กันยายน 2546 เรื่อง การอายัดตัวผู้ต้องขัง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประสานงานมาเพื่อทราบและเป็น
แนวทางปฏิบัติต่อไป

กองนิติการ

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ

โทร. 0 2967 3360

โทรสาร 0 2967 3360

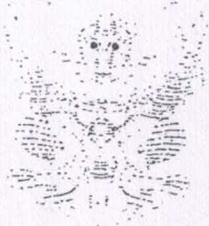
นิติกร 8 ว.....	วันที่ 21/10/03	16
หัวหน้าฝ่าย.....	วันที่	1
หัวหน้างาน.....	วันที่	1
ประจำแผนก.....	วันที่	1
เจ้าหน้าที่ทนาย.....	วันที่	1
เจ้าหน้าที่พิมพ์.....	วันที่	1

กรมราชทัณฑ์
เลขรับ. 4153
วันที่ 18 ก.ย. 2546
เวลา.....

กองนิติการ

ที่ คช 0004.6/ 9611

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระราม 1 ปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

๒ กันยายน 2546

กองนิติการ
เลขที่ 1924
วันที่ 18 ก.ย. 2546
เวลา 11.00 น.

เรื่อง การอาศัยตัวผู้ต้องขัง

เรียน อธิบดีกรมราชทัณฑ์

อ้างถึง หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ 0711/972 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2546

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 0004.6/ 9610 ลงวันที่ 16 กันยายน 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึงได้หารือกรณีพนักงานสอบสวนมีหนังสืออาศัยตัวผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวแต่ไม่มีหมายจับของศาล สถานีตำรวจแห่งท้องที่จึงไม่มารับตัวผู้ถูกอาศัยไว้ ทางเรือนจำจะปล่อยตัวผู้ถูกอาศัยได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ขอเรียนว่า ตามมาตรา 237 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดไว้ชัดเจนว่าการจับ หรือควบคุมตัวจะต้องมีหมายหรือคำสั่งศาล ดังนั้น กรณีที่หารือมานั้นหากไม่มีหมายจับจากศาล เรือนจำย่อมสามารถปฏิบัติการตามกฎหมายต่อไป ซึ่งเรื่องนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือกำชับแนวทางปฏิบัติให้พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการขอหมายจับจากศาลไว้แล้วปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย สำหรับกรณีอาศัยตัวนักโทษชาวต่างชาติที่จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน เว้นแต่กรณีนักโทษชาวต่างชาติที่ต้องตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่จะต้องถูกส่งกลับออกไป

/ นอกราชอาณาจักร .....

นอกราชอาณาจักรตามมาตรา 54 ที่พนักงานสอบสวนจะต้องนำตัวบุคคลดังกล่าวส่ง
พนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้เคียงเพื่อดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วุฒิชัย ศรีรัตนวุฒิ)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

กองคดี

โทร. 0-2205-3466

โทรสาร. 0-2251-2662

61c1-0440

สำเนาเรื่อง

พ. 2/ค.

บาทใหญ่

วันที่

นาย

จน ใหญ่
23/

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. 0-2205-3466

ที่ 0004.6/ 9610

วันที่ 16 กันยายน 2546

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหา

ผบ.ช.น., ก., ก. 1-9, ปส., สดม., ส. และ จตร.

ผบก.สบส.

ด้วยปรากฏว่า การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาในปัจจุบันมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากการอายัดตัวผู้ต้องหาที่ผ่านมา พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนจัดการให้จับหรือควบคุมผู้ต้องหาหรือบุคคลใด ซึ่งระหว่างการสอบสวนปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิด บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 11) มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามมาตรา 136 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว ไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจจับได้โดยไม่มีหมายตามมาตรา 237 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเจ้าพนักงานจะต้องขอหมายจับจากศาลเสียก่อน

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดตัวผู้ต้องหาเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. กรณีพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดีในอีกคดีหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือแจ้งไปยังสถานที่คุมขัง ผู้ต้องหา เช่น เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่คุมขังผู้ต้องหาว่าผู้ต้องหาดังกล่าวเป็นบุคคลที่พนักงานสอบสวนต้องการได้ตัวไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสถานที่คุมขัง อันจะเป็นประโยชน์ในการคุมขังผู้ต้องหา การพิจารณาปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านการปล่อยชั่วคราว

2. ให้พนักงาน...

2. ให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่น
รีบดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ หลังจากศาลออกหมายจับแล้วให้รีบมีหนังสือ
ขออายัดตัวผู้ต้องหาพร้อมกับส่งสำเนาหมายจับไปยังสถานที่คุมขังผู้ต้องหาโดยเร็ว

3. ในกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไม่ว่าด้วยเหตุ
ใด ๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาได้ หากผู้ต้องหาได้รับการ
ปล่อยจากสถานที่คุมขัง และพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหา ดังกล่าว
ไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่มา
ตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรก็ดี ได้หนีไปก็ดี จึงร้องขอต่อศาลให้
ออกหมายจับต่อไป

4. ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดี
อื่นให้แล้วเสร็จโดยไม่ต้องรอให้พ้นโทษในคดีเดิมก่อน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว
การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติ
ตามหนังสือที่ 0004.6/10615 ลง 27 ส.ค.2545 การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขัง
อยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือที่ 0004.6/6167
ลง 20 พ.ค.2545

5. ในระหว่างที่ผู้ต้องหาอายัดถูกคุมขังอยู่ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า
ไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาอายัดไว้ระหว่างการสอบสวนในคดีที่ขออายัด เช่น ในคดีความผิด
ต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือคดีเล็กน้อย
ตามมาตรา 37 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนรีบมี
หนังสือขอถอนการอายัดตัวผู้ต้องหาดังกล่าว ไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

6. ในกรณีที่การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอายัด
หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหมั่นติดตามผล
การสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอายัดต่อศาล

/และเรือนจำ...

และเรือนจำได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่
ฟ้องผู้ต้องหาอาัยแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรับมีหนังสือขอถอนอาัยผู้ต้องหาดังกล่าวไป
ยังสถานที่ที่ขออาัยได้โดยด่วนที่สุด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ.

(วุฒิชัย / ศรีรัตนวุฒิ)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผน.ตร.